

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze in Prosvetne Matice

OFFICIAL ORGAN OF
J.S.F. AND ITS
EDUCATIONAL BUREAU

CHICAGO, ILL., June 14, 1950

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave.

LETO—VOL. XLV.

ZAPADNE SILE SAME KRIVE, DA SE JIM AZIJA IZMUZUJE

Konec starih imperijev — novi nastajajo. — Anglija v zatonu. — Južna Azija "rešena" — toda kako? Stari privilegiji še prevladujejo.

Ena glavnih brig našega državnega departmента sedaj je — kako rešiti južno Azijo pred komunizmom. Kaj sploh je komunizmom, o tem ondnotni prebilci nič ne vedo, razen onih, ki imaj kaj izgubiti. Pridobiti pa nič. A navadni ljudje poslušajo vesti, kako so v bajni Sovjetski zvezni ljudje pridobili vse, bogati pa vse izgubili.

Tako si tolmačijo komunizem v Aziji.

Stari imperializem v zatonu

Nobenega dvoma ni, da je angleški, ameriški, francoski in nizozemski imperializem Azijo izgubil za vse večne čase. Dolgo je jahal posebno po Indiji in prav tako po Kitajski.

Japonska se je prva izmuznila izpod njega in sedaj je tudi ona podložnika Zed. držav. Toda je ni volja ostati v tej vlogi. General MacArthur ima vsled tega precej neprijetnosti — toda vse opozicionalce proti sebi označuje za komuniste in tako je stvarjan rešena na zelo enostaven način. Dam ti žig in po tebi naj bo.

Kitajsko izgubili

Največji udarec za ameriško vnanje politiko je bila lani uspešno zaključena komunistična revolucija na Kitajskem. Neglede kako si jo tolmačimo, bila je udarec na stari imperializem.

Tolmačenje, da jo je zajel v vase sovjetski imperializem, ne more spremeniti dejstva, da je nova Kitajska zavrgla stari družbeni red in da se naziva sedaj za komunistično državo.

Dedijene države, ki so imele Kitajsko zadnjih par desetletij v svojem okrilju, so v tem preobratu v Aziji največ izgubile.

Sirjenje revolucije v južno Azijo

Kitajska seveda ni edino, kar je naša vlada imela na vagi. Sedaj ne vemo niti če nam bo Japonsko mogoče obvarovati za nas. Namreč za Trumanovo doktrino.

Zapadni imperializem je v Aziji očvidno odigral. V njemu je bil udeležen tudi nekdanji imperializem carske Rusije, a nova Sovjetska zveza pa poudarja, da ji je za osvoboditev azijskih ljudstev in prisluhnila so ji. Nič ne pomaga, ako v Washingtonu, Londonu in Parizu trdijo, da je sedanja Rusija prav tako osvojilna kakor je bila carska — kajti dasi je tudi sedanja agresivna, vendar to povsem druga država kakor pa je bila pod carji. To je vzrok, čemu toliko strahu pred njenim novim imperializmom, ker ta si pridobiava na svojo stran mase, a stari pa je delal le za privilegije in mase pa ubjal.

Dalje na jug

Od kar je padla Kitajska pod "komunizem" je naravno, da se razgibala vsa azijska ljudstva

Ali vam je naročnina potekla...?

Tekoča številka Proletarca je

2218

Ako je številka tik VASEGA imena na NASLOVU na PRVI strani nižja, to pomeni, da vam je naročnina potekla za toliko tednov kolikor je številka v vašem oklepaju nižja od gornje.

Prosimo, obnovite jo!

Prihranite nam s tem pri delu in na poštnini!

ODPOR PROTI AMERIŠKEMU NAČRTU ZA OBOROŽITEV ANTISOVJETSKEGA BLOKA

Načrt ameriškega vojnega štaba ter državnega departmanta določa med drugim oborožitev Francije ter drugih dežel v zapadni Evropi. Ustanovi naj se veliko kopno armado, ki bi štela kakih dva milijona mož in če se pritegne še zapadno Nemčijo v ta plan, bi lahko ta nova armada imela nad tri milijone mož. Ameriško poveljstvo bi rado tudi Španijo v tem bloku, toda angleška in francoska vlada temu nasprotujeva vsled velike domače opozicije. Kajti Španija je vendar še vedno fašistična in njen diktator Franco je prišel na krmilo edino s Hitlerjevo ter Mussolinijevmožjo.

Na nedavni konferenci vnanjih ministrov Zed. držav, Anglije in Francije so o ameriškem predlogu za oborožitev protisovjetskega bloka veliko razpravljali. Navzoči so bili tudi vojni veščaki teh treh držav in pa zastopniki vseh dežel severnoatlantskega pakta.

Naš državni tajnik Acheson je obljubil, da bodo Zed. države prispevale glavni del vsote za oboroževanje, vendar druge pridružene dežele naj prispevajo, dasi proporcionalno veliko manj kakor mi.

Anglija naj bi se osredotočila v jačanju bojnega letalstva, ker na morju je sedaj Amerika dovolj močna. Francija pa naj ustanovi masno armado. Oborožile pa jo bodo Zed. države.

Poročevalci čikaške Tribune, Arthur Sears Hening, piše, da so zastopniki Francije in Achesonov predlog zavrnil. Rekli so mu, kot trdi on, da hoče Amerika voditi svojo vojno proti Rusiji z evropskim moštrom in svojimi mašinami. To je, da naj Francija ter druge države atlantskega pakta preskrbe "kanonfuter" (hrano topovom), Amerika bo pa prispevala vojne stroje.

Isti prej omenjeni vir trdi, da je francoski vojni minister Rene Pleven izjavil, da ako ameriška vlada hoče usiliti svoj načrt, bo resigniral.

Francoska vlada želi veliko, moderno oboroženo armado, toda ne da bi postala orodje ameriške politike v "mrzli" ali pa v vroči vojni proti Rusiji temveč v svojo zaščito. Pripravljena pa je sprojeti ameriško oružje, katerega že dobiva. Služi ji zato dobro v njeni vojni proti domačinom v Indokitajski.

Iz ameriške propagande je razvidno, da smatra naše vojno poveljstvo vojno z Rusijo za neizbežno in tudi Trumanova doktrina za borbo "zoper komunizem vseposvod" vodi vanjo. Toda ta vojna se bržkone ne bo dotaknila ameriških tal, kot se jih nista prejšnji dve svetovni vojni, pač pa se bo vršila v Evropi in možno v Aziji in Afriki.

Francoska armado v Indokini ali v Vietnamu sedaj okrog 150.000 do zob oboroženih mož, a te velike svoje stare kolonije si ne more več podprtjati včas temu da jo ta vojna stane nad \$150.000 na dan. Zato je pristopila Amerika zraven in priznala nekako "neodvisno" vladilo, ki pa je francoska lutka in je domaćini ne marajo.

Francosko armado v Indokini tvorijo v tej vojni regularni francoski polki, francoska tujska legija, v kateri je tudi precej jugoslovenskih pustolovcev, in pa oddelki domačinov, ki so bili od Francije okupiranih krajev primorani vanjo ter poslanici v borbo proti svojim rojakom.

Vseeno se zdi, da je Indokina za Francijo izgubljena. Ta dežela (Vietnam) je izredno bogata na ruderh in pa na kmetijskih pridelkih. Ime 25 milijonov prebivalcev. Francoski kapital v njej je po vseh videzih izgubljen tudi tako ga naša vlada še tako pomaga reševati.

Sistem dveh strank v resnici ena stranka

Zed. države in Anglija se počasno s takozanim dvostranskih sistemom, češ, dà je to najboljši način za obavarovanje in uspevanje demokracije. Toda na naši deželi imamo v resnici samo eno stranko, čeprav imamo dva imena in nasprotujejo se si kandidate.

Razlike med Warrenom in Rooseveltom ni nobene, razen da se eden smatra za "republikanca" drugi pa za "demokrata". Oba pravita, da sta liberalna in njun takozvani politični program je enak. Ta slučaj torej zavrstja, da imamo v tej deželi v resnici le eno stranko, ki pa dovoljuje, da imaš v volilni kampanji lahko tekmeča. V Kaliforniji še tega ne, aki si nominiran na obeh listah, ker nimam potem v novembarskih volitvah nobenega protikandidata.

Enako imajo eno stranko v južnih državah. V poštev pride edino demokratska in kdo na njeni listi dobi v primarnih volitvah večino, je izvoljen. Novembarske volitve so potem le formalnost.

Tudi v New Yorku ti je dovoljeno kandidirati na listah vseh strank, ako dobiš nominacijo. V mestu New York pridejo v upoštev štiri stranke — in to stari dve, namreč demokrata in republikanska, in pa dve razmeroma novi stranki, ki se imenujeta prva Labor Party in druga Liberal Party. V prvi dominira komunisti. Ustanovljena je bila prvotno pod pokroviteljstvom unije ACA, a sedaj pa ima zgolj levitarsko, komunistično vodstvo. Drugo, ali liberalno pa je ustavnovil David Dubinsky, predsednik unije ILGW. Toda v urade si deneta na svojo listo v volitvah večinoma kandidat demokratske stranke.

Tako je bil pokojni Roosevelt poleg na svoji vedno tudi kandidat na listi Labor stranke, zadnjic pa je bil Truman ob enem kandidat poleg na svoji (demokratski) listi tudi na liberalni.

Torej so v resnici vse štiri stranke v New Yorku enake. Komunistična pride v upoštev le v kolikor je delavska (Labor) party pod njenim vodstvom, socialistična stranka pa je bila v New Yorku razbita med prvo svetovno vojno. Do takrat je bila zelo močna, bila dobro zastavna v mestnem svetu in v legislaturi in tudi kongresnika je že izvolila. To je v resnici bila "druga" stranka, kajti njen program je bil socialističen, torej povsem nekaj drugega kot pa je program dvojčice demokratske in republikanske stranke.

Anglija pa ima res dvostranski parlamentarni sistem. V našem zveznem kongresu glasujejo mešano, namreč nekaj republikancev in demokratov za en predlog, ostali poslanici obeh strank pa proti. V angleškem parlamentu pa glasujejo laburisti vsi kakor eden za predlog stranke, torjiti pa za svoj predlog prav tako enotno.

Frances Zakovšek

Joško Oven:

RAZGOVORI

Nevem kako bi začel. Minilo eno razveseli vsakega miroljubnega človeka — in to je, da vse Evropo, pa naj bo južna ali zpadna, z malo izjemo tistih, kateri bogate v načrtovanju — za mir. Ne samo da so za mir, ampak hočejo in zahtevajo mir. To so prohlaši tudi naši časniki in menda tudi par naših kongresnikov, kateri so bili zadnje čase v Evropi. In vse to pustimo to pri miru.

Precelj se je dogodilo od zadnjega časa ko sem poslednjem razbijal na moj starinski pisalni stroj. Katastrofalnega mogoče ne, četudi je našem "džingistom" silno prav prisla tista izdelava mornarskega letala na Baltiškem morju po ruskih letalcih (stvar še ni zaključena) in pa demonstracije nemške komunistične mladine, zadnjo binčasto nedeljo v Berlinu. Vse to je dobro došlo našim vojnim hujščakom, kateri hočejo še večje in boljše atomske bombe, vecje in hitrejsje bojne letala in kajpada nove milijarde in to vse za vdžbo miru. O atomske bombi se govorja po naših kričačih po radiu kot da so nekaka igrača namenjena ne nam, ampak le antikristom, brezvernom bolješeviku v Rusiji. Čudno kričjanstvo, bi porekel človek. To je, kar slišimo. Ali zadaj pa diplomatičnem zastoru se dejanje, intrige, spletke in kupčevje, kateri se bibe znane ljudem, bi mogle zbuditi ne samo gnus, ampak strašno zavest, da smo na pragu novega svetovnega klanja. Ni moj namen razlagati pomen te nove Atlantske aliancije, katera naj bi kot pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko cestitati našim vrlim slovenskim delavcem v Detroitu, jaz poznam naše rojake v Detroitu. Svoje čase sem imel priliko preživeti nekaj let med njimi. Ne samo, da so napredni, časih še malo pre-radikalni, ampak, kadar na pravilno nekaj pa naj bo avtomobil, veselico ali pa Narodni dom — je vedno prvo vrstno. Ker nisem imel prejliko c

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četrto leto \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka popoldne za priobčitev v številki naslednjega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz

Business Manager: Anton Udovich

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROckwell 2-2864

Z UPRAVNIKOVE MIZE

Anton Udovich

Zadnji sem našim mamicam privoščil nekaj vrstic za njih praznik; prihodno nedeljo 18. junija bo pa dan očetov, in ne bi bilo prav, da ne bi njim privoščil nekaj vrstic.

Toraj Očka, prihodno nedeljo bo pa tvoj dan. Da—prihodno nedeljo si pa zapali debelo, lepo dleščo cigaro, saj si jo gotovo zasluzil. Puhni dim v zrak nasloni se v naslonjač in pomisli nazaj na preteklost, mogoče dolga leta nazaj; saj oni, ki čitate naše liste, niste več tako mladi.

Pomisli očka, ko si prisel pred mnogimi leti v Amerikō, kako je bilo tukaj; Dežela je bila po današnjem pomenu besebe primitive. Delati si moral dolge ure, da si gradil in bogatil to novo domovino, pa saj druge bi tudi sam ne imel borega kruhka. Spoznal si, da ni dežela taka kot bi po tvojem mišljenu moralna biti. Tako si poleg napornega dela začel misliti tudi na izboljšanje te svoje domovine. Začel si organizirati podporne, strokovne, gospodarske in kulturne organizacije. Hotel si, da bi tvoji potomci imeli boljše življenje, kot si ga živel sam s svojo takratno družino. Vendar si, da se da izboljšati; spoznal, da ako bi kar tako ostalo kot je bilo, bi ne bilo najboljše. Hotel si, da bi imeli tvoji več od življenja, kot si ga do takrat imel ti. Delal si v vseh panogah življenja, da bi izboljšal življensko raven. Ni bilo to lahko! Delati po dnevi, zvečer in ob nedeljah pa na razne sestanke, ker ste prepravili drug drugega, kaj bi bilo bolje za vodoče in kako bi se to dalo ustvariti, bilo je mnogo besed, mnogo debat, toda s časom se je stvar začela razvijati in izboljšati.

Kdo je takrat, ko si prisel v Ameriko pred mnogimi leti, kaj vedel o kakih počitnicah, da, počitnice si dobil brezplačne in dostikrat še predolge, tako, da te je dostikrat skrbelo, kaj bo z družino, če ni bilo zaslužka dalj časa.

Kdo je kaj vedel — ali sploh misil na plačane praznike, ali na preskrbo v slučaju bolezni, tebi ali tvoji družini. Sam si si moral ustvariti društva za medsebojno pomoč. Kdo je takrat dobil pokojnino po gotovih letih službovanja in starosti. Vse to si je bilo treba pridobiti, ne prestano boriti. Se se je treba boriti Očka! Še—ker svet še ni tak, kot je potreba, da bi bil, za blagostanje splošnega ljudstva, toda mnogo si storil, mnogo žrtval, in mnogo pridobil.

Hinsdale, Ill. — Josephine in Andrew Potočnik sta se mudila, ko sta več ur obrezovala grmičevje okoli Délavskega Centra in za plačilo namesto da bi ga prejela, sta pa še prispevala listu v podporo \$1.

FRANK SMITH je obnovil naročnino, ko se je mudil tu v uradu.

JOHN PLUT je tudi ponovil naročnino, katero je izročil Fr. Zaitz.

VALENTIN MESEC in JOHN MOSLEY sta ponovila naročnino, katero je izročil Arley Bozicnik. John Mosley je tudi prispeval listu v podporo \$1.

Hinsdale, Ill. — Josephine in Andrew Potočnik sta se mudila, ko sta več ur obrezovala grmičevje okoli Délavskega Centra in za plačilo namesto da bi ga prejela, sta pa še prispevala listu v podporo \$1.

La Salle, Ill. — John Marusich je obnovil naročnino, katero je poslal Leo Zevnik. Zevnik je prispeval listu v podporo 60c.

Livingston, Ill. — John Widmar je poslal znesek za sedem prodanih koledarjev.

Virden, Ill. — Simon Kavcic je poslal vsoto za koledar.

Arma, Kans. — Anton Shular je poslal naročnino za list od Paula Kumerja z Breezy Hilla, poleg tega je tudi poslal znesek za 33 prodanih koledarjev in listu v podporo Paul Kumer 50c. Sam Anton Shular pa \$3.80. Ob enem je tudi sporočil, da pri prodaji jih je bilo več, ki so ga pomagali razpečavati. Saj tam so res že rojaki tako daleč naranzen nastanjeni, da bi moral imeti helikopter, da bi vse obiskal, ker v slabem vremenu bi tudi z avtomobilom težko prišel skozi. Hvala vsem, ki so Shularju pomagali.

Detroit, Mich. — Josef Korsic je poslal naročnino za list od Johna Mezgec, Louis Mentona, Johna Rimca, za dve leti Joseph Topolaka in Mike Tratarja. Lilstu v podporo sta prispevala Louis Menton \$2 in sam Josef Korsic \$1. Ob enem Korsic potoži, da koledarji ne gredu posebno dobro izpod rok.

Povem ti očka, to je najdražji priimek, kar jih je. Pomisli, koliko "sandvičev" je šlo v one usta, predno te kliče "my old man". Koliko črveljkov in oblik, koliko je šlo za zdravniško oskrbo in soljanje, predno si pomaže "old man". Le potegni zo-

Prišel bo čas, ko bodo izpravljali po njih!

Zal, da se z zdravjem Korsic nič kaj ne pohvali. Zdravnik mu svetujejo, da bo treba bolj polagoma živeti, ako si ga hoče izboljšati. Meni je zdravnik pred štirimi leti dejal "take it easy", pa ne vem kaj imam za eno bolezni, da ga nisem poslušal. Včasih je zdravnik vredno poslušati.

Detroit, Mich. — John Zornik je postal znesek za oglase v koledarje, obnovil naročnino in prispeval listu v podporo \$5.

Gowanda, N.Y. — Jim Dekleva je postal naročnino za Joseph Veneta. Dekleva prispeva listu v podporo 60c.

Gallup, N.M. — Mary Marinsek je poslala naročnino za Frank Gantaria.

Canton, Ohio — Elizabeth Jagnodnik je poslal za dva koledarja.

Cleveland, O. — John Kreblu je obnovili naročnino Pauline Dolgan, Anton Janska, Frank Macjen, in Josephine-Turk. Drugi so bili že imenovani. Listu v podporo so prispevali trije prijatelji \$2, Edward Branisl \$2, Peter Valencič \$2, August Kužnik \$1, Anton Kukovac \$1.

Se iz Cleveland — Gasper Knafele je obnovil naročnino.

ANTON JANKOVICH je načelil še deset koledarjev.

Herminic, Pa. — Anton Zornik u so obnovili naročnino Frances Mihevc in John Krizaj, oba iz Salema, O. Frank Speck iz Sharon, Pa., ki je tudi prispeval listu v podporo \$1, in L.

Ravnikar iz Wyano, Pa.

Davis, W. Va. — Anton Vidmar je obnovil naročnino. Ob enem pa potoži, da ga bolezen že tlači štiri leta, in da bo božičnika in zdravnik vse že izčrpajo.

Sheboygan, Wis. — Frank Jamnik st. je postal znesek za tri koledarje. Naročil je stare, da nadomesti izgubljene ali izposojene koledarje letnike 1927, 1933, 1940. Prej sem mu postal pa 1949 in 1950. Kdo pa še trdi, da so koledarji samo za o božiču, saj niso božično drevesce!

Rock Springs, Wyo. — Frank Remitz je postal naročnino za Louise Vesovišek, in znesek za dva koledarja. Naročil je stare, da nadomesti izgubljene ali izposojene koledarje letnike 1927, 1933, 1940. Prej sem mu postal pa 1949 in 1950. Kdo pa še trdi, da so koledarji samo za o božiču, saj niso božično drevesce!

Sheridan, Wyo. — Anton Podobnik je obnovil naročnino.

V preteklem tednu se je toliko nabralo, kar bi rad opisal, da bojem v prihodnjih tednih to izvršil. Rad bi opisal kajke vtise so naredili namene, že zdaj mnogim dobro znani gostje iz Jugoslavije.

Opisal bom tudi nad vse živahn konferenco Prosvetne matice, ki se je vršila v Milwaukeeju minulo nedeljo; in več drugih stvari. Počasi se bo vse izvrstilo. Ta pot, najlepša hvala za vse prispevke, ki so bili nabrani na konferenci z namenom, da se pomaga Proletarju. Več o tem drugi teden.

Nekaj tega in nekaj onega na račun belogardistov in zaplotnikom

Chicago, Ill. — V nedeljo 4. junija so imeli belogardisti v Slov. Nar. domu na St. Clair Ave. v Clevelandu "spominsko akademijo", kot to prireditev označuje A. D. Med drugimi sta govorila "prevzv." dr. G. Rožman, škof ljubljanski, kot ga imenuje A. D., in dr. Miha Krek, bivši jugoslovanski minister in voditelj Slovenske ljudske stranke.

Skof Rožman, kot poroča A. D. je "kazal na po krivici prelitu nedolžno kri, ki je bilo že toliko, da bi poplavila svet, če je ne bi popila v vskralka usmiljena zemlja. Pričelo se je s prelitjem nedolžne Abelove kri."

Ta sveti mož nikjer ne omenja brutalnosti, ki so jo počenjali nacisti in fašisti nad našim narodom doma in slovenskih tleh in v koncentracijskih tabernicah. S prelivanjem nedolžne kri se je po njegovem mnenju pričelo šele, ko so se organizirali ter ubijali resnične borce za svobo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in Jaka Devbeck, urednik in lastnik A. D., mora tudi zelo resno računati na ignoranco svojih čitateljev, ker je ponatisnil njegov govor v celoti. Ce pa pomislimo, temu se ni čuditi, ker A. D. dan na dan vlivja slepoto svojim čitateljem in zelo dobre pomočnike ima na prižnici. Čudit se je pa tistim, kot omenja John Filippič v Prosveti z 6. junija: "A. D. tolč, šmira in se norčuje iz direktorjev SND. Zali poštene slovenske ljudi so se borili za žive in mrtve, da izjenejo okupatorja s slovenske zemlje. Domobranci so se počenjali na inciativo nacistov in fašistov in so prejeli blagoslov Škofa Rožmana, da se bodo roka v roki borili proti osvobodilni fronti za jezikovno, kulturno in ekonomsko sužnost. In takrat se je pričelo s prelitjem nedolžne Abelove kri. Ta "sveti" mož, ki je eden glavnih krvcev, da je bilo toliko slovenske bratske krvi po nedolžnem prelite, je blagoslovil belogardiste in dajal navdih podrejeni duhovščini, da je hujšala svoje fanatične vernike za v boj proti resničnim boriteljem za narodno svobodo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in Jaka Devbeck, urednik in lastnik A. D., mora tudi zelo resno računati na ignoranco svojih čitateljev, ker je ponatisnil njegov govor v celoti. Ce pa pomislimo, temu se ni čuditi, ker A. D. dan na dan vlivja slepoto svojim čitateljem in zelo dobre pomočnike ima na prižnici. Čudit se je pa tistim, kot omenja John Filippič v Prosveti z 6. junija: "A. D. tolč, šmira in se norčuje iz direktorjev SND. Zali poštene slovenske ljudi so se borili za žive in mrtve, da izjenejo okupatorja s slovenske zemlje. Domobranci so se počenjali na inciativo nacistov in fašistov in so prejeli blagoslov Škofa Rožmana, da se bodo roka v roki borili proti osvobodilni fronti za jezikovno, kulturno in ekonomsko sužnost. In takrat se je pričelo s prelitjem nedolžne Abelove kri. Ta "sveti" mož, ki je eden glavnih krvcev, da je bilo toliko slovenske bratske krvi po nedolžnem prelite, je blagoslovil belogardiste in dajal navdih podrejeni duhovščini, da je hujšala svoje fanatične vernike za v boj proti resničnim boriteljem za narodno svobodo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in Jaka Devbeck, urednik in lastnik A. D., mora tudi zelo resno računati na ignoranco svojih čitateljev, ker je ponatisnil njegov govor v celoti. Ce pa pomislimo, temu se ni čuditi, ker A. D. dan na dan vlivja slepoto svojim čitateljem in zelo dobre pomočnike ima na prižnici. Čudit se je pa tistim, kot omenja John Filippič v Prosveti z 6. junija: "A. D. tolč, šmira in se norčuje iz direktorjev SND. Zali poštene slovenske ljudi so se borili za žive in mrtve, da izjenejo okupatorja s slovenske zemlje. Domobranci so se počenjali na inciativo nacistov in fašistov in so prejeli blagoslov Škofa Rožmana, da se bodo roka v roki borili proti osvobodilni fronti za jezikovno, kulturno in ekonomsko sužnost. In takrat se je pričelo s prelitjem nedolžne Abelove kri. Ta "sveti" mož, ki je eden glavnih krvcev, da je bilo toliko slovenske bratske krvi po nedolžnem prelite, je blagoslovil belogardiste in dajal navdih podrejeni duhovščini, da je hujšala svoje fanatične vernike za v boj proti resničnim boriteljem za narodno svobodo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in Jaka Devbeck, urednik in lastnik A. D., mora tudi zelo resno računati na ignoranco svojih čitateljev, ker je ponatisnil njegov govor v celoti. Ce pa pomislimo, temu se ni čuditi, ker A. D. dan na dan vlivja slepoto svojim čitateljem in zelo dobre pomočnike ima na prižnici. Čudit se je pa tistim, kot omenja John Filippič v Prosveti z 6. junija: "A. D. tolč, šmira in se norčuje iz direktorjev SND. Zali poštene slovenske ljudi so se borili za žive in mrtve, da izjenejo okupatorja s slovenske zemlje. Domobranci so se počenjali na inciativo nacistov in fašistov in so prejeli blagoslov Škofa Rožmana, da se bodo roka v roki borili proti osvobodilni fronti za jezikovno, kulturno in ekonomsko sužnost. In takrat se je pričelo s prelitjem nedolžne Abelove kri. Ta "sveti" mož, ki je eden glavnih krvcev, da je bilo toliko slovenske bratske krvi po nedolžnem prelite, je blagoslovil belogardiste in dajal navdih podrejeni duhovščini, da je hujšala svoje fanatične vernike za v boj proti resničnim boriteljem za narodno svobodo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in Jaka Devbeck, urednik in lastnik A. D., mora tudi zelo resno računati na ignoranco svojih čitateljev, ker je ponatisnil njegov govor v celoti. Ce pa pomislimo, temu se ni čuditi, ker A. D. dan na dan vlivja slepoto svojim čitateljem in zelo dobre pomočnike ima na prižnici. Čudit se je pa tistim, kot omenja John Filippič v Prosveti z 6. junija: "A. D. tolč, šmira in se norčuje iz direktorjev SND. Zali poštene slovenske ljudi so se borili za žive in mrtve, da izjenejo okupatorja s slovenske zemlje. Domobranci so se počenjali na inciativo nacistov in fašistov in so prejeli blagoslov Škofa Rožmana, da se bodo roka v roki borili proti osvobodilni fronti za jezikovno, kulturno in ekonomsko sužnost. In takrat se je pričelo s prelitjem nedolžne Abelove kri. Ta "sveti" mož, ki je eden glavnih krvcev, da je bilo toliko slovenske bratske krvi po nedolžnem prelite, je blagoslovil belogardiste in dajal navdih podrejeni duhovščini, da je hujšala svoje fanatične vernike za v boj proti resničnim boriteljem za narodno svobodo. Pravi: "da so se domobranci borili za zmago zapadnih demokracij!" Kakšna hinavščina in debela laž! Hitler in Mussolini jim bosta dala orožje, da se bodo borili proti njuni vojski? Ha, ha, ha. Kako le morajo biti te klerikalne ovčice še za luno, da morajo vse to pogolniti in

ODPOR PROTI AMERIŠKEMU NAČRTU ZA OBOROŽITEV ANTISOVJETSKEGA BLOKA

(Dalje s 1. strani)

stranka je pri zadnjih volitvah prejela 25 odstotkov glasov in je sploh najjačja stranka v državi. Izjavila je že, da v vojni proti Rusiji ne bo sodelovala. To pomeni, da bi njeni pristaši v armadi ustvarjali demoralizacijo in v industriji ter prometu pa uganjali sabotajo. O tem ni nobenega dvoma. Sicer so v Franciji posebno v konservativnih krogih—tudi taki ljudje, ki mislijo, da bi bila komunistična stranka v slučaju vojne brez moči. Žadušilo se je bi s terorjem. In v Franciji bi to ne bilo prvič. Kadar se je vlada proti delavski opoziciji poslužila sile, je še vselej zmagala. Toda kdo more jamčiti, da bo tako tudi v bodoče. Lahko se dogodi obratno, kot se je npr. na Kitajskem.

Tako torej ameriški oboroževalni plan v državah severoatlantskega pakta ne uspeva po načrtu. V Franciji, v Angliji in v drugih državah atlantskega pakta ni protikomunistične, protiruske in vojne histereje kakršna valovi v Zed. državah. Vrh tega se posebno v Franciji bdje vojne. Velika večina Francije je sicer protikomunistična, a za vojno s Sovjetsko zvezo se nič ne ogreva. Tudi v Angliji ni niti z daleč toliko protisovjetske propagande kot jo je v Zed. državah. Včasi reče kaj ostrega in bojevitega Churchill, tudi Bevin se oglasi, a kake organizirane vojne kampanje ni. Tudi antikomunistične histerije tam ni, kakršno tu ustvarjajo razne veteranske organizacije, reakcionarji vseh vrst ter vladni in kongresni krogi. Tu si sedaj označen za "subverznež" ako si res liberalen in ako obsojaš politiko, kakršna vodi v vojno.

To je vzrok, čemu se narodi držav severoatlantskega pakta z ameriško takto ne morejo sprijazniti. Žele, da se Rusijo drži v njenem okviru in všeč jim je, ker so Zed. države tako močne, a prav tako tudi žele, da jih ne pahne v vojno, namreč, da se jo rajše prepreči kot pa da se je bi netilo.

Prav tako veina ljudstva v državah zapadne demokracije v Evropi želi, da se Nemčiji ne dovoli novo militariziranje. Toda v Zed. državah je na visokih mestih precej oseb, ki smatrajo, da le z oborožitvijo Nemčije se bo Rusijo in njen boljševizem res začezilo. Iz istega razloga so tudi za oborožitev Japonske in za zvezo s Frankovo Španijo.

Ekstremiti te sorte se sicer dobe tudi v Franciji in drugod, ampak večina ljudi v Evropi si resno prizadeva ohraniti mir in demokracijo utrditi.

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

Vse eno je, kje živi in kako, pomembno je samo še zanj njegovo lastno življenje. Ljudje, družba, domovina, država, to so pojmi, ki nimajo zanj nikake vrednosti, ker on živi zunaj tega kroga, izgnan in preklet.—Neke smo nasedli, si je dejal brezupno. Bil je tak čas, otroci tiste dobe smo, tistih razmer... In nekoč bo nekdo moral z nami obračunati, ako ne bomo toliko močni, da bi sami zavladali svetu...

Pohajkoval je po Ljubljani, po najbolj prometnih ulicah, po-

sedal v Tivoliju na klopi, gledal lepo oblecene ženske in obšlo ga je grecko spoznanje, da je ta svet zanj umrl. Nehote se je spomnil Podleska, ki bi, gledajoč te ženske, to "rosno mladost", kakor je trdil možak, posmehnil in dejal po svoje: "Ck, ck, pipi... Ko bi bil mlad..." Toda Podlesek bi kljub vsemu bil žalosten, ker on je zadovoljen, če se lahko v svoji trgovini dotačne kaki ženski jagod na prsih, ali pa če katero malo viščipne. Stari žandar ima danes malo zahtev do žensk. "Nihče mi ne more braniti, da jih gle-

prisoliš Šmonu zaušnico. Ta je bil najprej hudo presenečen. Kaj takega ni pričakoval od Korena. Nato pa se je zavedel in se že lotil Korena. Korenu bi v tej bitki slaba predla, zakaj Šmon je znal dobro pljuškati, da je Korenov lice kar cvetelo, ako bi se ga Koren ne bil nenašel, zaradi cesar ga je hotel Šmon vreči po tleh. To se mu je posrečilo, toda takó, da je Koren potegnil za sabo tudi Šmona, ki je padel tako nesrečno, da si je zvili — roko. Šmon se je naglo pobral, in ker Koren ni vedel, kaj se je zgodilo, je zdaj on obdeloval Šmona s pestmi v obraz.

Opolnoci je z gremkim spoznanjem v srcu sedel na vlak. Ozrl se je poslednjič na tisto, kar mu je obljubljalo odrešenje, a ga tako razočaralo, in kar je bilo napisano v latinici in cirilici nad postajo: LJUBLJANA. — Ljubljana, samo mimobežeča postaja njegovega zbljenega življenja. Ali je bil poslednji poskus, da bi se vrnil v pošteno življenje? Ali pa je bila to samo ena njegovih mnogih umazanij? Kako bi mogel Koren to razvozlati? Vedel je samo, da se je skušal za vsako ceno rešiti, à da mu je to popolnoma spodeljeno in poslej ni več nikakega upanja. Naj je bil ta izlet še tako neumen, ga je vsaj do kraja izteznil, kakor pijanca iztrezni mrzel potok, tako telebne vanj. Zdaj ve, da zanj ni več domovine, da zanj ni nicesar na svetu, razen da si pošče način, kako najbolje živeti.

Vrnil se je zjutraj, ko dan še ni bil prevrč. Našel je Zofijo v kuhinji, ko je pripravljala zajtrk. Videl je dve skodelici, kar ga je spet razburilo. Ko ga zaledala, je bila v zadregi. Pobesila je roke in tiho dejala: "Si prišel?" "Ali ti je neprijetno?" je vprašal.

"Ne, zakaj bi mi bilo neprijetno?" je odvrnila in se nasmehnila. "Ker si mislila, da me morda ne več."

Pogledala mu je naravnost v obraz in dejala: "Ali so potrebni ti očitki?" Da, zares, ti očitki niso bili potrebni, to je vedel, zato je vprašal:

"Ali gospod še leži?" Pokimala je. Stopil je k njej, jo prigel za roko, ji dolgo gledal v oči, nato pa vprašal: "Kako je zdaj z nama, Zofija? Gres od mene?" Ni odmaknila pogleda, namesto odgovora je sama vprašala:

"Povej odkrito — hotel si mi pobegniti?"

Hotel ji je prikriti. Saj ni vedela, le slutila je. Lahko bi povedal kaj drugega, a je vedel, da bi ne verjela. Gledal ji je v oči, zazdelo se mu je, da je odkril v njih nekaj nekdanjega, lepega, a zdaj tako... daljnega. Molčal je. Vedel je, da nečesa ne bo nikdar več popravil, da je nekaj za vedno zgubil.

Tisto popoldne je prišlo med njim in Šmonom do prepira. Najprej se je zdelo, da je spor vsakdanji in se bo poravnal, kar se je vedno, zgolj s prerekajem. Zofija je mirno gledala in se ni vmešavala v njuno stvari. Hotel je, naj že enkrat obračunata med sabo.

Potem pa je Koren nenašel

pričakovanega.

Obhajilo, pa ne bo nič pomagalo, pa sam delaj!"

Tako je bilo sklenjeno glede Ančke Svetkove, ki je tačas preživila svoje maturitetne počitnice vsega dobro uro hoda od Svetega Ivana in tam prav tedaj svoji sodišči odvzemala nekoga narednika iz Beograda, ki je bil tudi tam doma in je prav tedaj prišel na dopust. Tri desetletja, skrbno oblečeni in napudrani narednik je Ančko Svetkovo vso očaral in dajala je slovo brezizgledni dijaški Ijubezni z mariborskimi ulic.

(Dalej prihodnjih)

RAZGOVORI

(Konec s 2. strani)
tudi v drugih večjih slovenskih naseljih. Letos je naš jubilej. Ce ne iskoristimo te prilike je gotovo nekaj narobe z nami.

Kot sem, čital v naših listih

imamo tu med nami tri odlične zastopike Združene fronte Jugoslavije. Med njimi je nam najbolj poznani naš delavski pesnik in pisatelj Tone Seliškar. Ce bi on ne napisal ničesar drugega kot samo njegovo pesniško zbirko "Trbovlje" bi bilo že to dovolj za častno mesto proletarskega poeta. Tovarišu Seliškarju in njegovim kolegom kličem v imenu Proleterca:

Dobro došli!

Zapadne sile same krive, da se jim Ažija izmujuje.

(Konec s 1. strani)
Indonezija

Potem je tu revolucija proti kolonialnemu sistemu v Indoneziji. Njeni otoki imajo nad 70 milijonov prebivalcev. Pred vojno je bila Indonezija neoporečna posest Nizozemske in pa velenbankirjev v New York ter v Londonu. Podjarmljena je bila 350 let. Nizozemska se je s posmehom Angležev in Američanov posrečilo ustanoviti nekako "domačinsko" vlado, ki je priznala lastninske pravice prejšnjim gospodarjem v Haagu, New Yorku in v Londonu, zato se revolucije tam nadaljuje — seveda pod komunistično znamko.

Enako traja vojna proti tujemu gospodstvu ter domaćim veloposestnikom na Burmi. Prej je bila angleška kolonija. Japonci so jo "osvobodili" toda po vojni so jo Angleži skušali vzetiti nazaj, kar pa se jim ni posrečilo. Zato so se pobotali z domaćim velikasi, da jo bodo skupno izkorisčali. Domaći revolucionarji so sedaj v vojni proti obojim, seveda pod komunistično firmo, kar je sedaj v vseh takih deželah najbolj v modi.

Tako traja ves čas po vojni borba proti vnanjam silam in domaćinskim izkorisčevalcem tudi na Malajih — na tem krasnem kraju sveta, kjer pridejo je gumi (kavček) in bogati so ti otoki tudi na kostitu ter raznih drugih rudah.

Upori so tudi na Filipinah, čeprav so sedaj "samostojna država". In prav tako v Koreji, in Indiji in drugod po Aziji.

To je ogromno vretje in nekaj vsemogočni beli človek je spoznal, da je njegove vlade v tem kraju sveta konec. Kolikor si jo je se hrani, jo ima edinoše s pomočjo domaćih izkorisčevalcev, ki se sedaj še drže v sedanju največ s pomočjo ameriškega orožja, ljudstvo pa se bori praznih rok. A vendar zmaguje.

Ni je boljše knjige, izdane med Slovenci v Ameriki — kakor je Ameriški družinski koledar 1950. Naročite si ga, če ga še nimate. Stane samo \$1.50.

FATHER'S DAY

Sunday, June 18th is Father's Day. Surprise him and make him happy with his favorite red rose or a lovely carnation. They are plentiful and reasonable now at your florist everywhere. It will make him feel young and full of vigor. Flowers will bring a broad smile when you call to congratulate him on Father's Day.

Phone your Florist and have the flowers delivered on Sunday or just bring him a rose or carnation for his button hole. He will appreciate it and you will enjoy his smile.

Beat the heat...

bring in comfort

with a Night Cooling Fan!

Svežilna sapica je vam v najboljše zadovoljstvo proti poletni vročini. Odahnite se v hladu, ko vam vročino iz stanovanja odganja vreteno.

Počutite se dobro, ker se vam zrak menja v vašem stanovanju vsake dve minuti. Pravilen zračnik v vašem stanu vam premeni zrak vsake dve minuti. Pravilno velik za vaš stan pihalnik izvrši to skozi noč za vse vaše sobe. Daje vam udobnost, kakršno

si želite. Kupite si tako električno pahljačo v velikosti, da bo zadostovala za vse vaše sobe, posebno ponoči.

Priced
as Low
as \$49.95

There are window type night cooling fans for any size apartment. They are easy to install and simple to use. Just plug them in; no special wiring is required. The windows can be opened and closed easily behind the fan.

SMALL DOWN PAYMENT... balance, plus small carrying charge, payable in convenient monthly amounts with your Electric Service Bill.

See the newest night cooling fans at our nearest store!

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

72 West Adams Street
4833 West Irving Park Road
3138 North Lincoln Avenue
2733 North Milwaukee Avenue
4231 West Madison Street
3225 West 26th Street
424 East 47th Street
852 West 63rd Street
9025 South Commercial Avenue
11046 South Michigan Avenue

or call Randolph 6-1234

PRVA SLOVENSKA PRALNICA

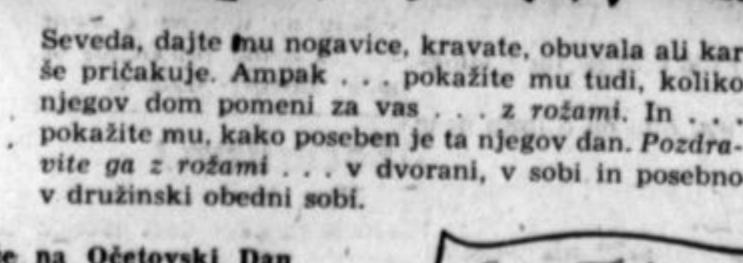
Parkview Laundry Co.
1727-1731 W. 21st Street CHICAGO 8, ILL.

Fina postrežba — Cene zmerne — Delo jamčeno

TELEFONI: CANal 6-7172—6-7173

ZA LIČNE TISKOVINE VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

ADRIA PRINTING COMPANY
Tel. Michigan 2-3145
1838 N. HALSTED ST. CHICAGO 14, ILL.
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

Vaš četvrtičar vam lahko rože naroči brzojno kamor kolikor

Beware 'Sickness Insurance' Schemes

All sorts of greedy profit-seekers are cashing in on the publicity about "health insurance," and on the American people's need for protection in case of sickness or accident. The woods are full of private "sickness and accident" insurance schemes. Advice about them is asked from LABOR by many readers.

Our recommendation is not to sign up for any such "policy" until you have read every word of the "fine print," and until you have obtained competent and impartial counsel, which is hard to find.

The sickness and accident insurance proposals which have reached the office of LABOR look phony. Many of them have aroused the suspicions of the Federal Trade Commission, which is trying to persuade such insurance firms to agree on a "code" of common honesty.

The "literature" describing the schemes appears impressive to people not experienced in such matters. For example, payments are promised in case of certain listed illnesses. The "joker" is that far more diseases are left out of these lists than are included in them. Thus, the chances are that the person who becomes ill can't collect a dime. This is only one of many tricks.

All these private sickness and accident insurance companies have shockingly high "overhead." About 50 cents of each dollar of "premiums" goes to pay such things as advertising and selling costs, and profits. The policyholders get only 50 cents' worth of protection for each dollar they pay, even if there are no "jokers" in their policies.

In short, it pays to be mighty careful about buying sickness and accident insurance.—LABOR, Washington, D.C.

Thirsty Statesmen

For the past two weeks we have been doing some intermittent pondering about a news story sent out by United Press under date of May 3. What the story tells us is that State Department officials have resorted to buying free drinks for Congressmen to influence their judgment and their votes.

"Department officials reached into their own pockets to pay for Scotch and Martinis to pour into congressmen — along with briefings on what the State Department is doing," the UP story revealed.

It seems to us that here is a bit of news that should not only disgust but frighten us. For it is really dangerous to have our destinies at the disposal of lawmakers who can be so cheaply influenced.

We call attention to the fact that we are engaged in a "cold war" with the next most-powerful nation in the world. We emphasize that a mistake by the State Department may turn that conflict into a "shooting war." We remind our readers that we are living in an atomic age in which both the United States and its adversary are in possession of weapons which scientists warn may destroy civilization . . .

And yet it requires alcohol to get our lawmakers to even listen to what the State Department is thinking, planning and doing!

Clearly there is a woeful lack of common interest in our nation today. And this is a fact that implies such fearsome possibilities that every American should be eager for explanations as to why such should be the case.

Our explanation is that we Americans have lived too long under an economy of rivalry, competition and self-interest. Too long has it been a virtue to try to "get ahead" OF the other fellow instead of WITH him. And so, even in the business of saving the entire world from destruction, our lawmakers can not be interested unless there is "something in it for me."

It is a sad commentary that a cocktail or a highball will do the trick. But that, too, is one of the very developments of capitalism which can be overcome only by socializing the means of life, ending the private-profit "go-getter" economy and making common interest a reality instead of a campaign platitude. — Reading Labor Advocate

THE LAST WORD

By Duffy

In a certain large eastern factory some years back, pressure from employees and union organizers brought on an N.L.R.B. election to select a bargaining agent. The plant management had sought to avoid such an election, but dissatisfaction had risen among certain old faithful employees at the ineffectiveness of the company union.

The ownership spent money lavishly distributing anti-union propaganda to the employees, warning them against unions. Foremen and department heads rehearsed stooges of the management, filled workers' heads with foolishness about "labor dictators" and trotted out the time-worn lie about "your dues will be used to support some labor racketeer in idleness in a plush office . . . keep the good old company union with which we have enjoyed such harmonious relations through the years," etc.

The two national labor organizations were not idle, either, appealing to the employees through newspaper ads, each striving for the favor of the employee group like rival swains wooing a beautiful woman.

When the shouting was over, however, they were still on the outside looking in. The employees had voted, by a narrow margin, to keep the company union.

Months passed. It was right after the war and inflation set in, but bad. While AFL members doing the same kind of work in other factories were receiving regular cost-of-living increases and other benefits, the workers in the plant with the company union were doled out annual token raises of the 2 and 3 cents an hour variety.

Rebellion broke out. Workers in one division demanded of the owners: "We want a ten cent raise immediately or we strike!"

The plant president himself came over next day, assembled them, and told them: "Go ahead and

make your strike."

PROLETAREC

REFLECTIONS

By Raymond S. Hofs

WELL, YOU PEOPLE who used to like to tell us that Socialism means "dividing up," and you who still say so, what do you think of the course of events right now under capitalism?

If you really object to giving a part of what you have to those who don't have so much, and if you don't like to have your pockets picked and your surpluses ravaged, then you must be somewhat less than happy, despite the arguments and elections you thought you "won" down through the past half century.

For if anything should be plain and understandable it is that, although we still don't have the co-operative commonwealth which Socialists have been advocating, and still function under an economy that is based upon class exploitation, we most assuredly are dividing up now and will continue to do so for as long a time as one can peer into the future.

YOU CAN SEE the results of this "dividing up" business in that item of tax deductions on your pay check. You can see it on the price tags and you can measure it by the dwindling buying power of the dollars you've managed to save.

Maybe you who once accused Socialists of aiming to "divide up" are scared enough or human enough to concede that "dividing up" is now necessary. If you are a philosopher you may say that, since "dividing up" is necessary it also is right. But those are not the facts or theories that Socialists want to rub your noses against.

The point we want to make is that this "evil" thing that you thought Socialists would do to you is now being done by capitalists to prop up capitalism for yet a while.

So we'll continue to throw our surpluses into Europe, Asia and the islands of the sea — which means

that we'll be sharing the values we thought were ours with a lot of people we never even heard about.

Harry also "talks up" the Brannan Plan, which is a program for taking dollars away from you and giving them to farmers and to farm owners who farm the farmers. Maybe you think the Brannan Plan is a good idea and maybe you don't; we're not arguing its merits right now. But whether you are for or against it, you're blind as a bat if you can't see that the Brannan plan, like so many other plans and practices, is merely a device for dividing up under government auspices.

YOU CAN SEE the results of this "dividing up" business in that item of tax deductions on your pay check. You can see it on the price tags and you can measure it by the dwindling buying power of the dollars you've managed to save.

Maybe you who once accused Socialists of aiming to "divide up" are scared enough or human enough to concede that "dividing up" is now necessary. If you are a philosopher you may say that, since "dividing up" is necessary it also is right. But those are not the facts or theories that Socialists want to rub your noses against.

The point we want to make is that this "evil" thing that you thought Socialists would do to you is now being done by capitalists to prop up capitalism for yet a while.

So you are paying what you thought was the price of Socialism and not getting the benefits that Socialism offers.

Tipping is Big Business

Recent testimony before a Senate committee studying Social Security indicates that tipping is a two billion dollar business annually. At least that is the figure given by a witness who bases her estimates on careful studies of services performed in all types of public places. Whether this is a true figure is beside the point. We all know that tipping runs into big money.

A suggestion has been made that tipping be abolished. Those who are on the receiving end would rather have a decent wage guarantee than to have to depend on gratuities.

Restaurant owners, on the other hand, are on record as saying that customers "insist" on tipping for services rendered. Many laboring people feel that this attitude is a cloak to protect management from paying decent salaries in occupations where tipping has become the rule rather than the exception.

Labor deserves a decent wage and those engaged in the service industries where tipping is customary should not be compelled to depend on the uncertainties of the customer — they should be paid by management.

Question of Patriotism

The "Wall Street Journal" is not likely to question the patriotism of Big Business, but it reports this strange situation:

An increasing number of large British companies are leaving England and incorporating in Argentina, South Africa, and other countries. By doing this the companies avoid paying British taxes on their profits.

England is fighting for life, and needs every bit of the profit taxes to win the battle. But that means nothing to the Big Businessmen who are running away from Britain.

Stranger still, the "Journal" says "American banking houses are insisting" that a big mining company move its office from London to Africa, to avoid taxes. Otherwise, the American bankers will refuse to buy shares in the company.

Through the Marshall plan and otherwise, Uncle Sam is providing dollars to help England get back on her feet. Is it patriotic for "American banking houses" to "insist" on something that makes British recovery more difficult?

White Temples, Gardens — and Slums

Americans like to think of their Capital as a place of beauty, worthy of the greatest country in the world. But that is far from the fact, according to a group of men who are well qualified to judge.

The Washington chapter of the American Institute of Architects met this week and looked at the Capital City through eyes trained to see beauty, ugliness, and the reasons for them. What did they find?

Outside of some "white temples and gardens along the Potomac," Washington is becoming more and more a city of "appalling monotony and incredible ugliness." This is particularly true of the "row houses" and apartments which are spreading far and wide in new "housing developments."

Why are these architectural horrors characteristic of Washington? Because of the "Real Estate Lobby" — greedy men who have grown fabulously rich building the slums which our children will have to tear down.

And because that selfish lobby is faithfully represented in the Senate by such men as Taft of Ohio, Byrd of Virginia, Cain of Washington, and in the House by men like Smith of Virginia and Martin of Massachusetts. — LABOR.

Something-for-Nothing Boys

A group of big bankers has a neat scheme.

The bankers want Congress to exempt them from paying assessments to the Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC). The FDIC, of course, insures depositors of any loss up to \$5,000.

The bankers want any loss to be made up by the taxpayers through the use of public funds. They say that the FDIC's reserve of \$1.2 billion is enough to take care of any emergency. (Bank deposits now total \$153 billion.) Therefore, they argue, why should they continue to pay assessments?

They neglect to point out that the present \$1.2 billion reserve is reduced each year for operating expenses. Also that their little scheme would increase the public debt.

We suggest that the bankers — led by America's fifth biggest bank, the Guaranty Trust Company of New York, which is pushing the idea hardest — patent the idea of not paying premiums for insurance and sell it to Metropolitan or Prudential Life.

— The League Reporter

Worst Yet to Come

Right now the organized workers of America are beginning to worry about a bill which they say will be worse than the Taft-Hartley act if it ever becomes a law.

The new threat is sponsored by Sen. A. Willis Robertson, a Virginia Democrat. According to its union critics, it extends the anti-trust laws to organized workers, outlaws many union activities now considered legitimate, annuls the Norris-LaGuardia anti-injunction Act, curtails collective bargaining and gives employers easy access to the hated injunction procedure.

Maybe Labor's protest will prevent the passage of the Robertson bill at this time. But just as sure as the capitalist economy is to be preserved, just as sure it is that in a final showdown the political advocates of the American private-profit economy will do whatever is necessary to bind labor in the service of capitalism.

Anybody who thinks we are "crying wolf" without reason is respectfully reminded that the Taft-Hartley law itself seemed unthinkable during the reign of the benevolent but managerial Franklin D. Roosevelt. But the law came within a few months after that "great liberal's" death just the same.

Workers need to understand and never forget that the chief function of government within a class society is to preserve the status quo. In plainer English that means to keep most of us working for the profit of a few of us. There is another rule that should govern Labor's action; namely, that to free themselves from exploitation is the task of the exploited and nobody is going to do it for them.

Mere get a few concessions here and there is not achieving justice or insuring freedom. The owning class will do anything to keep their positions and their privileges. That's why Socialists are so insistent that workers need to crystallize their power by either accepting the Socialist Party or forming a party of their own.—R. L. A.

U.S. Likely to Sell Wheat without Loss

Insect pests and drought have taken such a toll of the wheat crop this year that only 690 million bushels are expected to be harvested, according to latest government estimates. This would make it the smallest harvest in seven years. Last year the total was 902 million bushels.

Since the Agriculture Department estimates a billion bushels will be required for home consumption and export, it is expected that a major part of the "carry-over" of 425 million bushels in storage may be needed during the coming year.

As a result of the short crop, the nation apparently will get rid of the wheat purchased under the "price support" program without loss in public funds. This may quiet the attacks on the farm aid program.

War is On — Against Billions of Bugs

Most Americans do not yet know it, but we're in a war now. The enemy is bugs — millions, billions of bugs — and they are getting serious.

A gigantic cloud of insects hovers over 1950 crops," says one report. "When the grasshoppers, corn borers, boll weevils, green bugs and other pests get through munching, the damage may far surpass anything yet recorded.

"It's a dark prospect for thousands of cotton, corn, wheat and other farmers. The bug bite out of this year's crops may amount to a mammoth \$2 billion. The bug menace has grown increasingly serious since 1945."

Another report says: "The biggest bug spraying operation in history is about to get under way in the Northwest woods. Target of the attack is an army of spruce budworms — pestiferous caterpillars which have eaten their way into more than two million acres of the finest Douglas and white fir timberlands of Oregon and Washington."

"Airplanes will strafe the infected woods with deadly DDT," in hope of saving 12 billion board feet of timber needed to build American homes.

Maybe some time human beings can stop fighting each other and get together in a World War against their common enemy — bugs.

— Labor

FARM ELECTRIFICATION UP

In the last 10 years the use of electric power in rural areas has increased almost four fold.

The Unemployment Question

Unemployment in the United States recently hit a post-war peak of nearly five million. This is the highest number of jobless the nation has had in nine years.

This number would be alarming in itself, but the unpleasant fact we must face is that this figure is expected to go higher. The spring weather will permit an increase in construction work and in agricultural activity but the increase in these two areas will not overcome the large jobless deficit we have. The recent decline in joblessness is helpful but not entirely reassuring.

One of the members of the President's Council of Economic Advisors recently warned against "creeping" unemployment — that is unemployment which is slowly creeping higher and higher in comparison to the nation's general productive level.

Two factors have been cited recently as the chief reasons for our increase in unemployment: the increase in productivity and the increase in the country's labor force.

Management is constantly making technological improvements. Better and cheaper ways of doing things are characteristic of the competitive economy. Labor is becoming more and more productive which adds to the overall efficiency of the economy. Labor in fact is in danger of becoming so productive that it will render hundreds of thousands of its own members unemployed.

Every summer with the end of the school year hundreds of thousands of high school and college students enter the labor market as permanent members of the nation's labor force. These annual increases are factors with which we must reckon.

There is much that can and should be done in relation to growing unemployment, but the first thing we all must do is to face the fact — the unpleasant fact that unemployment is disturbing in 1950.

— The International Teamster

Booming Instalment Sales Are Called Danger Sign

"Business boom depends heavily on a flood of credit financing," says the "Wall Street Journal." "The two big proper-uppers are autos and housing—both bought on tick. Auto loans are up 39 per cent from last year.

Department stores try to spur credit business to improve lagging sales. The public wants credit, but favors the 'nothing-down' type."

Even an air line advertises trips to Florida, Cuba and Nassau, on a "fun-now-pay-later" basis. "Borrow money for your vacation transportation, hotels, meals, clothing, luggage, sports equipment, etc."

All kinds of "installment credit" now total nearly \$11 billion, "smashing 30 per cent above a year ago." And even that figure does not include billions of dollars of other kinds of "consumer credit."

As this paper has often pointed out, "credit" is really "debt." These fast-rising debts prop up prosperity for a while, but mortgage consumers' future purchasing power, and are a danger sign.

The results may already be illustrated by a report that bakeries' bread sales "are lagging 3 per cent to 20 per cent behind last year." A big baker explains it this way:

"Something has to suffer when consumers must stretch their dollars over television sets and new cars, and meet the 'monthly payments' on them." — Labor.

How Doctors Boost Wages